

Reactie ANVS op Advies 'Veiligheid in een krimpende sector'

Datum: 14 juni 2019

Aanleiding

Op 25 maart 2019 heeft het bestuur van de ANVS het advies 'Veiligheid in een krimpende sector' van de Raad van Advies van de ANVS ontvangen. In dit advies heeft de Raad zich gebogen over de vraag hoe ervoor gezorgd moet worden dat er voldoende kennis bij de ANVS in huis blijft in een omgeving waarin nucleaire activiteiten in Europa worden afgebouwd. Deze afbouw geldt met name Duitsland en België, landen die momenteel cruciaal zijn voor de samenwerking op kennisgebied met Nederland.

Het bestuur van de ANVS dankt de Raad voor haar advies op dit onderwerp. Deskundigheid is één van de kernwaarden van de ANVS. Het hebben van voldoende kennis en het onderhouden daarvan is daarbij essentieel. Dit geldt niet alleen voor de ANVS, maar ook voor de sector. Het advies van de Raad geeft de ANVS aanknopingspunten om dit verder te versterken.

In deze reactie beschrijft de ANVS op welke wijze opvolging gegeven wordt aan het advies.

Adviezen

De Raad van Advies komt met een tweetal adviezen:

Advies 1:

Bevorder en moedig het opzetten van een nationaal nucleair kennismanagementprogramma aan. ANVS hoeft niet per se leidend te zijn in deze initiatieven, maar kan wel een rol als katalysator spelen. Een NNKP zou onder leiding en toezicht van een ministerie of nationaal agentschap kunnen vallen dat los staat en onafhankelijk is van de toezichthouder (ANVS) en de vergunninghouders.

Reactie ANVS

Ter opvolging van dit advies heeft de ANVS een kleine onafhankelijke commissie onder leiding van André van der Zande (voormalig topambtenaar en directeur-generaal RIVM) in het leven geroepen. De commissie bestaat naast de voorzitter uit een gezaghebbend lid uit de sector (Carolien Leijen; voorzitter Nederlandse Vereniging voor Stralingshygiëne) en een lid uit de nucleaire en straling kenniswereld (Bert Wolterbeek; directeur Reactor Instituut Delft/TU Delft) en gaat in juni 2019 van start. De commissieleden nemen deel zonder last of ruggespraak en de ANVS levert een kundig secretaris.

De opdracht van de commissie is als volgt:

- Verken of er bij de sector, in de kenniswereld en bij de overheid draagvlak is om de kennisbasis voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming structureel te versterken en te borgen.
- Geef op basis van deze verkenning een advies over de partijen (zowel Nationaal als binnen de EU) die betrokken moeten zijn bij structurele borging van deze kennisbasis, inclusief de verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en wijze van financiering.

De commissie streeft ernaar om eind 2019 haar bevindingen aan het bestuur van de ANVS te kunnen rapporteren.

Advies 2:

Stel regelgeving en richtlijnen op t.b.v. de industrie en vergunninghouders, die voorzien in kennismanagement en -behoud.

Reactie ANVS

De ANVS staat positief tegenover het advies om de vergunninghouders door middel van regelgeving te binden aan de noodzaak van kennismanagement en het behoud daarvan. Op basis van het advies heeft de ANVS een juridische analyse uitgevoerd naar de bestaande wettelijke verplichtingen voor vergunninghouders op het terrein van nucleaire veiligheid, stralingsbescherming en beveiliging. Deze regelgeving richt zich niet tot de industrie maar rechtstreeks op vergunninghouders en andere(n) die handelingen in het kader van de Kernenergiewet verrichten. Dit hangt samen met de regelgevingssystematiek van de Kernenergiewet.

Naar aanleiding van deze analyse concludeert de ANVS dat de huidige wet- en regelgeving al veel eisen bevat om opvolging te geven aan dit advies. Deze regelgeving waarin eisen zijn opgenomen ten aanzien van kennismanagement, opleiding(sdoelstellingen) en (behoud van) deskundigheid vloeit met name voort uit de voor Nederland geldende internationale regelgeving. De bepalingen hangen samen met het vereiste om te voorzien in een effectieve nucleaire veiligheidscultuur en de noodzakelijke stralingsbescherming bij handelingen met ioniserende straling. Het betreft hier onder meer een tweetal Euratom-richtlijnen: Richtlijn 2009/71/Euratom nucleaire veiligheid voor kerninstallaties (zoals gewijzigd door Richtlijn 2014/87/Euratom) en Richtlijn 2013/59/Euratom basisveiligheidsnormen stralingsbescherming.

De richtlijnen zijn geïmplementeerd in verschillende regelingen en verordeningen, zoals de Ministeriële regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties, het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs), de Regeling basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Rbs) en de ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (nadere uitvoeringsregels), het Besluit- en de Regeling detectie radioactief besmet schroot en de Ministeriële regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen.

Nadrukkelijker aandacht voor dit onderwerp dient zich naar de mening van de ANVS allereerst te richten op de implementatie en uitvoering van de bestaande wet- en regelgeving. Dit pakt de ANVS als volgt op:

1. Bij het toezicht op het gebied van kennismanagement en een effectieve veiligheidscultuur op het terrein van nucleaire veiligheid maakt de ANVS reeds gebruik van verschillende IAEA-guidelines. De ANVS zal bezien of deze eisen verder uitgewerkt en verduidelijkt moeten worden in een handreiking voor de nucleaire vergunninghouders. Bij de invulling van het risicogestuurde toezicht is de noodzaak van het aanwezig zijn van kennis en deskundigheid één van de relevante factoren.
2. In 2018 zijn de Basisveiligheidsnormen Stralingsbescherming (besluit, regeling en verordening) van kracht geworden. De ANVS ontwikkelt factsheets en handreikingen ter ondersteuning van de uitvoering door de sector. Zo is er een factsheet over Deskundigheid opgesteld en wordt er gewerkt aan een handreiking voor de toezichthoudend medewerker stralingsbescherming. De ANVS zal deze aspecten expliciete aandacht geven in toezichtsprojecten.

Naast deze acties speelt het aspect kennisbehoud een prominente rol in het Koersdocument van de ANVS. In dit document, dat de periode 2017 – 2020 als looptijd heeft, wordt reeds aandacht gegeven aan het behoud van kennis als cruciale factor voor het slagen van de missie van de ANVS. Het advies leidt er mede toe dat dit onderwerp een belangrijke rol zal spelen in de voorziene actualisatie van dit document. Dit zal worden doorvertaald in de werkplannen van de ANVS. Hierin zal expliciete aandacht worden besteed aan de bevordering van de naleving, zowel door middel van handreikingen en factsheets, als door toezicht.

De ANVS zal in 2020 de voortgang van haar werkzaamheden aan de Raad terugkoppelen.